

**First Professional BAMS (Part I) Degree Supplementary Examinations,
March 2014**

SANSKRIT - Paper II

Time: 3 Hours

Total marks:100

• **Answer All Questions**

1. व्याख्यात : (10)
 - वायुरायुर्बलं वायुः वायुर्धाता शरीरिणाम्।
वायुर्विश्वमिदं सर्वं प्रभुर्वायुश्च कीर्तितः॥
 - शुकवद्भाषणं कुर्यात् बकवद्धानमाचरेत्।
अजवच्चर्वणं कुर्याद् गजवत्स्नानमाचरेत्॥
 - उपधा हि परो हेतुर्दुःखदुःखाश्रयप्रदः।
त्यागः सर्वोपधानां च सर्वदुःखव्यपोहकः॥
 - उत्सवे व्यसने प्राप्ते दुर्भिक्षे शत्रुसङ्कटे।
राजद्वारे श्मशाने च यस्तिष्ठति स बान्धवः॥
2. टिप्पणीलिखत : (10)
 - व्यायामः ● स्नानम् ● प्राणायामः ● ब्रह्मचर्यम् ● अन्नम्
3. अर्थमुक्त्वा स्ववाक्येषु योजयत : (10)
 - यदा-तदा ● सह ● पुनः ● सर्वे ● विना
4. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत : (10)
 - कामार्तेनाऽथ मत्तेन दृष्टः स्वप्नो निरर्थकः। ● ऋते समुद्रादन्यः को बिभर्ति वडवानलम्।
 - उदारचरितानान्तु वसुधैवकुटुम्बकम्। ● अर्थेन कुरुते कार्यं सर्वनाशो हि दुःसहः।
 - अभिप्रायाः न सिद्ध्यन्ति तेनेदं वर्तते जगत्।
5. ग्रन्थोक्तरीत्या विशदयत : (5)

मद्यस्य गुणदोषाः।
6. सूचितकथां लिखत : (5)

पश्चात् भवति सन्तापो ब्राह्मण्या नकुले यथा।
7. ग्रन्थोक्तरीत्या वर्णयत : (5)

प्रज्ञापराधः
8. टिप्पण्यौ लिखत : (5)
 - तिस्रः एषणाः। ● त्रिविधमौषधम्।

9. विभागान् निर्दिशत : (5)
● सुश्रुतसंहितायाः संविभागः। ● अष्टावाहारविधिः।
10. एकैकेन वाक्येन संस्कृतभाषायामुत्तरयत : (5)
● स वैद्यो वैद्यनिन्दितः। कः? ● कः स्वस्थ इत्यभिधीयते? ● जीवलोकस्य सुखानि कानि? ●
तस्मात्तां परिवर्जयेत्। कां?, कस्मात्? ● तस्माद् चरकनाम्नासौ विख्यातः क्षितिमण्डले। कस्मात्?
11. रूपाणि लिखत : (5)
● अगच्छत् ● पठिष्यति
12. रूपाणि लिखत : (5)
उकारान्तः पुल्लिङ्गः 'गुरु' शब्दः।
13. विगृहणीत : (5)
● व्यायामः ● बुभुक्षा ● सुश्रुतम् ● प्राणः ● निर्दोषम्
14. यथोचितं योजयत : (5)
आयुर्वेददीपिका - जेज्जटः
निबद्धसङ्ग्रहः - अरुणदत्तः
शशिलेखा - टल्हणः
सर्वाङ्गसुन्दरी - चक्रपाणिदत्तः
निरन्तरपदव्याख्या - इन्दुः
15. अर्थं लिखत : (5)
● जालम् ● मेषः ● मण्डूकः ● नापितः ● सारमेयः
16. प्रयोगं विपरिमणयत : (5)
● वैद्यः चिकित्सां करोति। ● आतुरः औषधं पिबति। ● छात्रेण विद्यालयः गम्यते।
● सज्जनाः सत्यं पालयन्ति। ● तथा गानं गीयते।
